

Winterprogramma 2025-2026

BEZINNING EN VERDIEPING

Protestantse Gemeente Heemstede - www.kerkpleinheemstede.nl

Protestantse Gemeente Bennebroek - www.pkntrefpunt.nl

Protestantse
Kerk

september 2025

Ter inleiding

Er is zo veel te ontdekken!

Het nieuwe programma voor het winterseizoen biedt weer verrassende onderwerpen aan. Als Commissie Bezinning en Verdieping zijn we op zoek gegaan naar onderwerpen die 'spelen' in onze wereld. Maar we starten het seizoen met een toegift in het kader van het 400-jarig jubileum van de Oude Kerk; Willem Jan Cevaál zal ons laten horen hoe en wat er *gezongen en gespeeld* werd in de kerk rond het jaar 1625. Het onderwerp '*Verslaving*' hebben we gekozen omdat ook ouderen daar soms last van hebben (in wat voor vorm dan ook). Misschien een gewaagd thema, maar Dion Linsen, preventiedeskundige van Brijder zal ons van de nodige informatie voorzien.

Omdat er veel belangstelling bestaat voor het leven van *Erasmus*, zal oud-gemeentelid Pieter van der Hoeven vertellen over de biografie van Erasmus. Heemstedenaar Piet Hein Hupsch schreef een boek over '*De ziel en de Verrijzenis*'; een bijzonder onderwerp, zeker omdat hij het verbindt met de actualiteit.

Hittjo Kruyswijk en Minette Kits Nieuwenkamp hebben zich verdiept in '*Troost*' en lazen daarover het boek van Michael Ignatieff. Zij presenteren hun bevindingen op een middag in de Adventskerk te Aerdenhout.

We hebben intensief nagedacht over *Palestina* en de oorlog in de Gazastrook.

We waren in onderhandeling met de groep 'Deel de Duif' uit Amsterdam maar uiteindelijk bleken zij niet te kunnen. Wij blijven zoeken naar goede sprekers.

Wel hebben we de documentaire 'Where Olive Trees Weep' op kunnen sporen en willen die graag vertonen in de Pauwehof op dinsdag 7 oktober om 20.00 uur.

Margaret Sap is bereid gevonden een korte toelichting te geven op de documentaire, die 1 uur en 45 minuten duurt.

De film die we dit keer vertonen, '*Perfect Days*', speelt zich af in Tokio waar een schoonmaker zoekt naar schoonheid en leeft in grote eenvoud.

Kunstmatige Intelligentie (AI) gaat ons leven steeds meer bepalen, zichtbaar en onzichtbaar; we vinden het belangrijk om ons ook hier verder in te verdiepen.

'AI theoloog' Jack Esselink zal ons een goed inzicht geven in deze materie.

Verder zal er een avond besteed worden aan '*Groene Initiatieven*'.

Tot slot: Opnieuw een ontmoeting met een geloofsgemeenschap die we niet zo goed kennen. We gaan De '*Oud-Katholieke Kerk*' in Haarlem bezoeken.

We hopen weer velen van u te ontmoeten op onze bijeenkomsten, die deels op de middagen plaatsvinden.

Commissie Bezinning en Verdieping

Hoe klonk de kerkmuziek in 1625?

De Oude Kerk van Heemstede bestaat vierhonderd jaar en dat wordt gevierd. Tijdens kerkdiensten en concerten klinkt veel muziek, waarbij het orgel een belangrijke rol speelt. Maar hoe ging dat vierhonderd jaar geleden? Welke muziek klonk er toen in de kerk?

Zoals de meeste dorpskerken had de Oude Kerk in die tijd nog geen orgel. Hoe werd er dan gezongen tijdens de kerkdiensten? En hoe ging dat in de grote stadskerken, waar wel een orgel was?

Willem Jan Cevaál, organist van de Oude Kerk in Heemstede en dirigent van diverse koren, neemt u mee terug in de tijd, naar de periode waarin de Oude Kerk in gebruik werd genomen. Aan de hand van muziekvoorbeelden en historische verslagen schetst hij een beeld van de protestantse kerkmuziek rond 1625.

Inleider:	Willem Jan Cevaál
Datum:	donderdag 16 oktober, 20.00 uur
Plaats:	Pauwehof
Contactpersoon:	Annet Mourik

Omgaan met verslaving in je omgeving

Kun je het herkennen als iemand verslaafd is? Je kind bijvoorbeeld, of een collega, een familielid, een vriend(in). En als je een vermoeden hebt, kun je dit dan ter sprake brengen? Ja, hoe dan? Wat zijn dan de valkuilen in zo'n gesprek?

We weten dat in onze samenleving verslaving veel voorkomt. Mensen die lichamelijk en/of geestelijk afhankelijk zijn van middelen of gebruiken. Het lukt hun niet om die gewoonte op te geven, zich daarvan te bevrijden, ook al weten ze dat deze schadelijk is. Maar de hunkering is voor hen bijna onweerstaanbaar. Kun je toch vrij worden van deze onvrijheid? Is het mogelijk om als niet-professional iemand van haar/zijn verslaving af te helpen? Kan dat zonder hulp?

Er zijn in onze huidige maatschappij vele vormen van verslaving. Aan alcohol, drugs, gokken, gamen. Maar ook aan seks, porno, medicijnen, werk, sportactiviteiten, enz. Te veel om in één bijeenkomst aan de orde te laten komen.

Dion Linsen is medewerker preventie van de Brijder Verslavingskliniek in Haarlem. Hij gaat met ons in gesprek over de eerstgenoemde verslavingen: alcohol, drugs, gokken en gamen.

Inleider:	Dion Linsen
Datum:	woensdag 19 november, 14.00 uur
Plaats:	Trefpunt
Contactpersoon:	Hittjo Kruyswijk

Over de ziel en de verrijzenis: een indrukwekkende dialoog uit de christelijke Oudheid

Piet Hein Hupsch vertaalde onlangs (een primeur in ons taalgebied!) de indrukwekkende dialoog van de Griekse bisschop en kerkvader Gregorius van Nyssa (vierde eeuw na Christus): *Over de ziel en de verrijzenis*. Het gaat om het gesprek van Gregorius met zijn oudere zus Macrina in de laatste uren van haar leven. Samen onderzoeken ze het sterven en dit resulteert in een christelijke visie op de onsterfelijke ziel en op het mysterie van de lichamelijke verrijzenis.

Deze dialoog is tegelijk een troostrede voor de nabestaanden en werkt de kunst van het sterven uit. Er is echter nog iets bijzonders te zien: Gregorius geeft zijn zus en lerares Macrina weer als een vrouwelijke filosoof. Macrina komt in haar uitleg naar voren als de christelijke pendant van Socrates in Plato's *Phaedo*.

De thematiek van Gregorius' dialoog is ook voor mensen van deze tijd relevant: de troost bij het sterven van een geliefde, de kunst van het sterven, de ziel als eenheid van de menselijke persoon, het perspectief na dit sterfelijke leven, de rol van gender in dit leven en na dit leven, het vraagstuk van reïncarnatie, de rol van menselijke hartstochten en het herstel ten goede van heel de schepping.

Piet Hein Hupsch zal ons inleiden in deze belangwekkende dialoog. Hij was tot 2007 rector van het Mendelcollege in Haarlem en studeerde daarna theologie aan Tilburg University. Na zijn promotie aan de Katholieke Universiteit Leuven, bleef hij verbonden aan de theologische faculteit aldaar. Eerder studeerde hij Klassieke Talen en Nederlands.

Inleider:	Piet Hein Hupsch
Datum:	donderdag 11 december, 20.00 uur
Plaats:	Pauwehof
Contactpersoon:	Hans Debets

Troost

Waarvoor heb je eigenlijk troost nodig? Is troost soms alleen voor watjes of losers? Kun je het redden met een zelfhulpboek? Gewoon even flink zijn, kiezen op elkaar. Of is er meer nodig? Waar haal je de moed en de kracht vandaan om veerkrachtig te zijn in moeilijke tijden? Is het niet fantastisch als je diep in de put zit en de aandacht en nabijheid van naasten mag meemaken?

Veronderstelt troost niet in de eerste plaats praktische hulp, zoals de barmhartige Samaritaan die bood? Is troost alleen aan de orde bij persoonlijk verdriet of ook als je je grote zorgen maakt over de ontwikkeling van de samenleving?

Natuurlijk denken wij Protestanten meteen aan de 'enige troost' uit onze Catechismus, die een existentiële troost wil zijn: verzoening met het 'ellendige' menselijk bestaan en vaste hoop op verlossing: eeuwig leven. Kun je ook 'eeuwig' leven in het hier en nu? Met onvergankelijke waarden als hoop, geloof en liefde? Wat betekent het als de Heilige Geest onze trooster wordt genoemd?

Zo zeker als vroeger voelen we ons niet meer en soms zijn we ronduit wanhopig over onszelf, onze naasten of de wereld om ons heen. Dan hebben we de Psalmen met hun twijfel tussen hoop en wanhoop aan onze kant.

Job daarentegen was niet wanhopig maar opstandig. Hij eiste niets minder dan erkenning door God: sta op Job! Opstaan, troosters, trouw, verzoening, hoop en perspectief lijken dus onmisbaar bij troost.

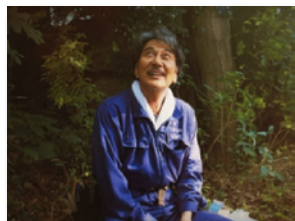
Minette Kits Nieuwenkamp zal vanuit de pastorale praktijk 'aarzeland zoeken naar zinnige woorden' over dit thema. Het is een kwetsbaar onderwerp. Soms lijkt troost onmogelijk. Zullen we samen nadenken over wat troost voor onszelf of voor een ander betekent?

Aanbeveling om te lezen:

Michael Ignatieff: *Troost* (2021) - Dirk de Wachter: *Vertrouwingen* (2022)

Inleider: Hittjo Kruyswijk
Datum: donderdag 15 januari, 14.00 uur
Plaats: Adventskerk, Aerdenhout
Contactpersoon: Hittjo Kruyswijk

Film: *Perfect Days*

Een prachtige film die laat zien hoe mooi het leven kan zijn als we in het nu leven. Het verhaal volgt Hirayama, een man die openbare toiletten schoonmaakt in Tokio en zijn geluk vindt in eenvoudige dagelijkse routines en de kleine dingen in het leven zoals natuur, muziek en literatuur.

Perfect Days leeft in essentie tussen twee taferelen. Het is een stadssymfonie over een man die de stukjes natuur en licht waardeert die hij in zijn betonnen wereld kan vinden, en

een film over hoe het alledaagse leven onze droomlevens binnendringt.

Regisseur Wim Wenders laat ons bovendien mooie beelden van Tokio zien; je waant je in een andere wereld.

Datum: dinsdag 5 februari, 14.00 uur
Plaats: Trefpunt
Contactpersoon: Hans Debets

De relevantie van Erasmus voor deze tijd, wat was zijn invloed?

Er is een geweldige biografie over Erasmus verschenen, geschreven door Sandra Langereis. Erasmus blijkt de eerste humanist, een goede bijbelvertaler en hervormer binnen de roomse kerk te zijn.

Ons oud-kerkenraadslid Pieter van der Hoeven is Erasmuskenner en ging zelfs na zijn pensioen de reizen van Erasmus op de fiets overdoen. Wij hebben Pieter van der Hoeven gevraagd zijn visie op Erasmus te geven. Wij willen hem daarbij bevragen of Erasmus een kerksplitsing had kunnen voorkomen.

Erasmus pleitte ervoor dat iedereen in de rooms katholieke kerk het nieuwe testament zelf zou moeten lezen. Waarom was dit idee zo omstreden en waarom is het niet aangeslagen? Erasmus' denkbeelden hebben zich nooit vertaald in een nieuwe geloofsrichting zoals het protestantisme, of het jansenisme binnen de roomse kerk. Hoe belangrijk was Erasmus nu uiteindelijk voor het christendom?

Inleider: Pieter van der Hoeven
Datum: dinsdag 24 februari, 20.00 uur
Plaats: Pauwehof
Contactpersoon: Meine Pieter van Dijk

Kunstmatige intelligentie en geloof: een (hemelse) match?

Stel je een wereld voor waarin technologie niet alleen je dagelijks leven verandert, maar ook je geloofsleven. Wat kan kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence, AI) betekenen voor jouw leven?

Er verschijnen dagelijks artikelen over AI in het nieuws met soms verontrustende zaken. Je vraagt je af: Wat is nog waarheid?

In deze intrigerende lezing leer je wat AI écht is (en wat niet), krijg je verbluffende voorbeelden van AI in de praktijk, en ontdek je hoe technologie ook geloof kan ondersteunen én uitdagen. AI wordt door sommigen gezien als dé nieuwe 'verlosser',

maar kijk uit! Laat je inspireren én geconfronteerd worden: Wat betekent AI voor jouw dagelijks leven in deze steeds digitalere wereld?

Jack Esselink zal ons uitgebreid informeren; hij is een gepassioneerd theoloog én vooruitstrevende AI-ondernemer. Hij daagt je uit om het ondenkbare te verkennen.

Inleider: Jack Esselink
Datum: dinsdag 3 maart, 20.00 uur
Plaats: Pauwehof
Contactpersoon: Annet Mourik

Groene en milieuvriendelijke initiatieven in de regio

Tijdens een geslaagde B&V-avond over klimaat en kerk in 2025 in het Trefpunt stelde ds. Ad Alblas dat we weinig weten over lokale initiatieven op milieugebied.

In overleg met de werkgroep Groene Kerk is er daarom voor gekozen om op een avond vier lokale initiatieven te presenteren. Hoe groen zijn zij, en hoe groen zijn wij? Hoe kan je 'Groen doen'?

De volgende vier instanties zijn bereid mee te doen:

- 'Boeren en Buren', een initiatief in Haarlem om uw etenswaren, vooral groente en fruit, binnen een cirkel van 30 kilometer rond de stad te kopen bij agrarische

bedrijven die biologisch produceren. Rogier Tan, 'Buurderij verantwoordelijke', is bereid het verhaal te houden.

- b. 'Wickevoort', de buurtboerderij waar de kerk in Heemstede vaak mee samen werkt en waar ook vrijwilligers uit Heemstede en Bennebroek werkzaam zijn. We kennen Ada de Graaff en haar broer uit de kerk in Heemstede en hebben haar gevraagd de werkwijze toe te lichten.
- c. Het Repair Café Heemstede is bekend en Jan Hellings zal ons over onze spilzucht vertellen. Laat eens wat vaker iets repareren in plaats van maar weer een nieuwe printer te kopen!
- d. Meer bloemen in de bermen wil de organisatie 'MEERGroen'.

Op sommige plaatsen in Heemstede werden met subsidie groene bermen of veldjes aangelegd. We vragen dhr. Franke van der Laan hoe dat allemaal in zijn werk gaat.

Bij de werkgroep 'Groene Kerk' gaat het er om vooral lokale particuliere initiatieven te presenteren. U denkt misschien dat u in uw eentje met de goede zaak bezig bent, maar in de buurt of in de regio zijn vele medebewoners op hun eigen manier ook actief.

De avond begint met vier presentaties van ongeveer 10 minuten. Na de pauze kunnen we dan verder met elkaar in gesprek gaan over het mogelijke effect van dit soort acties.

Datum: dinsdag 14 april, 20.00 uur
Plaats: Pauwehof
Contactpersoon: Meine Pieter van Dijk

Op bezoek bij de Oud-Katholieke Kerk in Haarlem

De Nederlandse Oud-Katholieke Kerk ontstond aan het begin van de 18e eeuw vanuit onvrede over de centralistische wijze van besturen vanuit Rome in wat destijds als de 'Hollandse zending' werd aangeduid. Met de verkiezing van Cornelis Steenoven tot aartsbisschop van Utrecht in 1723 was de scheiding een feit. De Oud-Katholieke Kerken in de Duitstalige landen van Europa ontstonden als reactie op het Eerste Vaticaans Concilie (1870) waar de pauselijke onfeilbaarheid werd afgekondigd.

Voor een aantal katholieken was dit onverteerbaar: het leidde tot een scheuring en de vorming van de Oud-Katholieke Kerk.

Het kerkgenootschap kenmerkt zich door een aantal progressieve en oecumenische principes. Ze hecht veel waarde aan de autonomie van lokale kerken en benadrukt collegialiteit in kerkelijk bestuur. In tegenstelling tot de Rooms-Katholieke Kerk, staat de Oud-Katholieke Kerk open voor het huwelijk van priesters en de wijding van vrouwen tot het priesterschap. Ook is er in de Oud-Katholieke traditie meer ruimte voor individuele interpretatie van geloofszaken.

Men onderhoudt goede relaties met andere christelijke kerken, in het bijzonder met de Anglicaanse kerk. Zo kunnen bijvoorbeeld priesters van beide kerken voorgaan in elkaars diensten en wordt er op vele terreinen samengewerkt. In haar liturgie en sacramenten blijft de Oud-Katholieke Kerk trouw aan de katholieke traditie, maar met een open houding naar moderniteit en dialoog.

Als uw interesse gewekt is naar dit bijzondere kerkgenootschap, ga dan mee met ons op bezoek! Wij worden op dinsdag 21 april verwacht in de Oud-Katholieke parochie HH. Anna en Maria aan de Kinderhuissingel 76 in Haarlem. Aanmelden is wenselijk. Mail naar amourikloos@gmail.com

Inleider: pastoor Robert Frede
Datum: dinsdag 21 april, 15.00 uur
Plaats: Oud-Katholieke kerk van HH. Anna en Maria.
Contactpersoon: Hans Debets

Voor de bijeenkomsten vragen we een vrijwillige bijdrage in de kosten. Let op de verschillende locaties en aanvangstijden.

Aanmelden is niet noodzakelijk, maar wel prettig. Dat kan bij Annet Mourik.

Indien u maandelijks een digitale uitnodiging wilt ontvangen, kunt u zich per e-mail hiervoor opgeven bij Meine Pieter van Dijk.

Leden van de Commissie Bezinning en Verdieping

Meine Pieter van Dijk	voorzitter	023 524 84 07	meinepietervandijk@gmail.com
Annet Mourik	secretaris	06 12 36 32 31	amourikloos@gmail.com
Hans Debets		06 30 82 96 30	
Hittjo Kruyswijk		06 40 19 49 15	

Locaties

Oude Kerk/Pauwehof Wilhelminaplein, Heemstede, ingang Achterweg 19
Koster: Martijn Renes, 06 23 49 00 41

Trefpunt Akonietenplein 1, Bennebroek, 023 584 84 80
Koster: Herman Geluk, 06 12 88 93 11

Adventskerk Leeuwerikenlaan 7, Aerdenhout
Koster: Herman Geluk, 06 12 88 93 11

Programma 2025-2026

Di 7 oktober	Documentaire 'Where Olive Trees Weep'	20.00 uur
Do 16 oktober	Hoe klonk de kerkmuziek in 1625?	20.00 uur
Wo 19 november	Omgaan met verslaving in je omgeving	14.00 uur
Do 11 december	Over de ziel en de verrijzenis: een indrukwekkende dialoog uit de christelijke Oudheid	20.00 uur
Do 15 januari	Troost	14.00 uur
Do 5 februari	Film: <i>Perfect Days</i>	14.00 uur
Di 24 februari	De relevantie van Erasmus voor deze tijd, wat was zijn invloed?	20.00 uur
Di 3 maart	Kunstmatige intelligentie (AI) en geloof: een (hemelse) match?	20.00 uur
Di 14 april	Groene en milieuvriendelijke initiatieven in de regio Kennemerland	20.00 uur
Di 21 april	Op bezoek bij de Oud-Katholieke kerk in Haarlem	15.00 uur

